

Euroopan unionin
osarahoittama

**Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027
EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma**

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Valintaesitys

19.2.2026

Dnro: EURA 2021/905888/09
02 01 01/2025/PKARJALA

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

Ilmastovisio - Uutta kasvua ilmastotyöllä Pohjois-Karjalaan

Hakijan virallinen nimi

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Hakemusnumero

905888

Saapumispäivämäärä

26.01.2026

Alkamispäivämäärä

01.06.2026

Päättymispäivämäärä

31.05.2028

Viranomainen

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton 12.10.2025
päättävä JTF-kehittämisen- ja investointihankehaku

Hakuilmoituksen tunnus

POKLII-024

Käsittelijä

Ulla-Riitta Pölönen

Toimintalinja

7 Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi

Erityistavoite

7.1. Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä

Tukimuoto

Maakunnan liiton itse toteuttama alueellisen kehittämistuen kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Hanke toimeenpanee Pohjois-Karjalan alueellista oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmaa, jonka päätavoitteita ovat elinkeinon monipuolistaminen, vihreän siirtymän vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen. Hankkeen tavoitteena on lisätä alueen elinvoimaa ja tukea uusien työpaikkojen syntymistä kestävästi, alueen vahvuuksiin keskittyen. Samalla se tukee maakunnan ja kuntien sitoutumista Hinku-verkoston 80 % päästövähennystavoitteeseen vuoteen 2030 mennessä ja vahvistaa kykyä kytkeä ilmasto- ja

ympäristötavoitteet osaksi strategista päätöksentekoa ja investointeja. Hanke edistää POKAT 2025 -ohjelman tavoitteita vahvistamalla alueen elinvoimaa ja hyödyntämällä maakunnan vahvuuksia vihreän siirtymän toteuttamisessa. Vihreä siirtymä edellyttää talouden rakennemuutosta ja vähäpäästöisen hyvinvointiyhteiskunnan kehittymistä, ja sen onnistuminen edellyttää ilmastomuutosta hillitsevien ja resurssitehokkuutta lisäävien ratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa.

Hanke tukee Pohjois-Karjalan ilmastokestäväyyden edistämistä, luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja palautumista ennallistamisen ja ilmastomuutokseen sopeutumisen toimenpiteillä, jotka parantavat ekosysteemien kestävyttä ja vahvistavat alueen elinvoimaa. Lisäksi hankkeen tavoitteet tukevat Pohjois-Karjalan älykkään erikoistumisen strategian tavoitteita hiilineutraaliudesta ja vihreän siirtymän edelläkävijyydestä tki-toiminnan ja liiketoiminnan kasvussa sekä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten tki-toiminnan kytkemisestä tehokkaammin osaksi kärkialojen kehitystä.

Hankkeessa edistetään kansallisen ennallistamissuunnitelman toteutumista Pohjois-Karjalassa kehittämällä ennallistamiseen liittyvää liiketoimintaa, täydentämällä aiempaa turvetuotantoalueita koskevaa selvitystä sekä perustamalla yrityksiä, oppilaitoksia ja asiantuntijoita kokoava maakunnallinen ennallistamisverkosto. Hankkeessa tehdään pienen mittakaavan ennallistamisen toimia, kuten perinneympäristöjen kunnostusta ja entisten turvetuotantoalueiden ennallistamista, yhteistyössä siten, että etenkin nuorten osaaminen kehittyy. Toimet vahvistavat alueen toimijoiden osaamista ennallistamisen toteuttamiseksi ja uusien liiketoimintamallien kehittämiseksi. Ennallistamiseen liittyvät tietopohjat ja kokeilut sekä yhteistyöverkostot luovat pysyvää osaamista, uusia liiketoimintamalleja ja uusia elinkeinoja.

Hanke vie käytäntöön Pohjois-Karjalan ilmastomuutokseen sopeutumisen tiekarttaa jalkauttamalla kunta- ja yritystasolle tietoa merkittävistä ilmastoriskeistä, tukemalla ilmastosuunnitelmien laadintaa ja toimeenpanoa sekä edistämällä yritysten liiketoiminnan kehittämistä ja lisäämällä nuorten, yritysten ja paikallisten toimijoiden osaamista ilmastomuutoksen saralla.

Maakunnallista ilmastotyötä vahvistetaan tarjoamalla Pohjois-Karjalan yrityksille ja kunnille asiantuntijatukea ja ohjausta ilmastotyön strategiseen toteutukseen ja rahoituksen kartoittamiseen. Ilmastopolku otetaan käyttöön koko maakunnassa tukemaan kuntien ilmastotyön systemaattista kehittämistä. Lisäksi edistetään kuntien ja yritysten yhteistyötä ilmastokestävien hankintojen kehittämisessä sekä energiatehokkuuden parantamisessa.

Ennallistamisen tunnettavuutta, ymmärrettävyyttä ja käytännön toteutumista vahvistetaan viestinnän keinoin tuottamalla käytännön esimerkkejä esittelevä videosarja, julkaisemalla säännöllisesti artikkeleita Ilmastopolku-sivustolla sekä laatimalla kuntien, yritysten ja yhteisöjen omaa viestintää tukevia valmiita materiaaleja. Tapahtumat, kyselyt sekä vuosittain järjestettävä Itä-Suomen ilmastokonferenssi ja uusi Pohjois-Karjalan Ilmastofoorumi nostavat esiin alueen ilmastotyötä ja sen ajankohtaisia kysymyksiä sekä tarjoavat areenan laajemmalle keskustelulle ilmastotoimien vaikutuksista.

Viestinnässä nostetaan esiin elinkeinojen uudistumista ja yritysten mahdollisuuksia kehittää kestäviä tuotteita ja palveluja, jotka tukevat vihreää siirtymää ja luovat uusia työpaikkoja erityisesti maaseudulle. Esimerkkitarinoiden ja käytännön kokemusten kautta tehdään näkyväksi, miten ilmastotyö ja ennallistaminen voivat toimia alueellisen elinvoiman ja yritystoiminnan vahvistajina.

Monikanavainen ja laaja viestintä, vuosittaiset ilmastokonferenssit ja uusi, ilmastomuutokseen keskittyvä Ilmastofoorumi vahvistavat maakunnan profilia ilmastotyössä. Hanke tukee Pohjois-Karjalan asemaa ilmastokestäväyyden edelläkävijänä ja edistää vähähiiliseen, luonnon monimuotoisuutta tukevaan talouteen siirtymistä tavalla, joka on sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä.

Hankkeen toimenpiteet

TP 1: Liiketoiminnan ja osaamisen kehittämisen tukeminen

Uusia liiketoimintamahdollisuuksia etsitään ennallistamisen ja ilmastomuutokseen sopeutumisen parista. Tarkoituksena on varmistaa, että maa- ja metsätaloudella ja maansiirtoalalla on edellytyksiä toimia kestävästi myös tulevaisuudessa. Hankkeessa laaditaan kartoitus osaamistarpeista ja kootaan ajantasainen tieto siitä, millaista osaamista pk-yritykset tarvitsevat laajentaakseen toimintaansa ennallistamiseen ja varmistakseen elinkeinotoimintansa kokonaiskestäväyyden. Hankkeessa tuotetaan ja kootaan tietoa yrittäjien osaamis- ja kehittämistarpeista, jotka liittyvät ennallistamiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen. Tieto

kerätään yrittäjien kanssa toteutettavien haastattelujen, kyselyjen ja työpajojen avulla. Näin muodostetaan seutukunnittainen ja tarvelähtöinen tilannekuva nykyisistä ja tulevista osaamistarpeista.

Hankkeessa tarjotaan analyysin pohjalta yrityksille kohdennettuja tietopaketteja ja tilannekuvaa toimintaympäristön muutoksista, tarvelähtöisestä liiketoiminnan kehittämisestä sekä ennallistamiseen ja sopeutumiseen liittyvistä liiketoimintamahdollisuuksista. Tavoitteena on lisätä yrittäjien valmiuksia tunnistaa uusia palvelu- ja liiketoimintamahdollisuuksia muuttuvassa toimintaympäristössä. Hanke kokoaa yhteistyössä kuntien kanssa näkymän siitä, millaisia käytännön toimia kunnissa on tunnistettu ja millaisiin tarpeisiin paikallisilla yrityksillä voisi olla mahdollisuus vastata. Tavoitteena on lisätä yritysten tietoisuutta tulevista tarpeista ja tukea niiden valmiuksia kehittää palvelujaan vastaamaan kuntien ilmasto- ja sopeutumistoimia. Ennallistamisen keskeiset toimijat tunnistetaan ja heidän yhteistyönsä vahvistamiseksi perustetaan maakunnallinen verkosto, joka kokoaa yritykset, oppilaitokset, korkeakoulut ja muut asiantuntijat kehittämään ennallistamisen ratkaisuja ja liiketoimintamalleja. Verkosto kokoontuu 2–4 kertaa vuodessa painottaen liiketoiminnan ja osaamisen vahvistamista. Työssä hyödynnetään Futureland-hankkeen tuottamaa tietoa ja koulutusmateriaaleja, kuten tulevaisuuden osaamisanalyysiä ja verkkokursseja, jotka tukevat osaamistarpeiden tunnistamista, koulutuksen kehittämistä ja ennallistamistoimien suunnittelua. Tieto osaamisanalyysistä on käytettävissä kesäkuussa 2026. Pohjois-Karjalaa koskeva aineisto kerätään Pohjois-Karjalan maakuntaliiton tuella keväällä 2026. Pohjois-Karjalan maakuntaliitosta osallistuu hankkeeseen useita asiantuntijoita, ja hanke hyödyntää Futureland-hankkeen kanssa tehtävää yhteistyötä ja synergiaetua.

Ilmastokestävä Pohjois-Karjala 2030 -hankkeessa tuotettua selvitystä entisistä turvetuotantoalueista hyödynnetään ja täydennetään maanomistuspuhjan kartoituksella 13 kohteen osalta. Kohteista valitaan 1–2 kärkekohdetta, joille tunnistetaan yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa 1–3 toteuttamiskelpoista jälkikäytön muotoa. Jälkikäytön ideoinnin ja käytännön toteutuksen suunnittelun tukemista varten toteutetaan kohdevierailu, jonka tarkoituksena on samalla kehittää osallistujien osaamista. Hankkeessa toteutetaan ennallistamiskokeiluja, kuten rantaniittyjen niittoa, perinneympäristöjen kunnostusta, vieraslajien poistoa ja kosteikkojen ennallistamista. Kokeiluihin osallistetaan sidosryhmiä ja erityisesti nuoria heidän osaamisensa vahvistamiseksi. Hanke rahoittaa vähintään yhden kokeilun ja tukee jatkorahoituksen hakua.

TP 2: Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Hankkeessa vahvistetaan kuntien valmiuksia ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja toimeenpannaan Pohjois-Karjalan sopeutumisen tiekarttaa, huomioiden myös yritysten rooli alueen sopeutumiskyvyn vahvistamisessa. Työssä huomioidaan myös yritysten rooli alueen sopeutumiskyvyn vahvistamisessa ja sopeutumiseen liittyvän liiketoiminnan kehittämisessä. Työn tukena hyödynnetään Savonia ammattikorkeakoulun syksyllä 2025 valmistunutta kyselytutkimusta, jonka tuloksia yrityksille suunnattujen toimenpiteiden kohdentamiseen ilmatoriskien tunnistamisen, riskienhallinnan ja liiketoiminnan jatkuvuuden vahvistamiseksi. Työ jatkaa IKPK2030-hankkeen työtä, jossa ilmeni kuntien rajalliset valmiudet sisällyttää sopeutumistoimia ilmastotyöhön. Toimenpiteessä painopiste on sopeutumistoimien suunnittelussa, kohdentamisessa ja käytännön toteutuksessa. Yrityksille tehdään näkyväksi, millaisia sopeutumiseen liittyviä palveluja kunnilla voi jatkossa olla tarvetta hankkia, liittyen esim. hulevesien hallintaan, metsien hoitoon, ennallistamiseen ja kunnossapitoon. Tämä tukee yritysten mahdollisuuksia kehittää toimintaansa vastaamaan muuttuvaa kysyntää. Nuorten tietoisuutta ja osaamista ilmastonmuutokseen sopeutumisesta lisätään oppilaitosyhteistyön ja järjestöyhteistyön kautta. Järjestöyhteistyö, kuten yhteistyö 4H-toimijoiden kanssa, tukee nuorten yrittäjien kykyä huomioida ilmastonmuutokseen sopeutuminen mahdollisena yritystoimintana. Hankkeessa tuodaan nuorille tietoa paikallisista sopeutumistarpeista ja niihin liittyvistä palvelutarpeista sekä mahdollisuuksista kehittää matalan kynnyksen yritystoimintaa esimerkiksi kunnossapidon, luonnonhoidon ja ennallistamiseen liittyvien avustavien tehtävien parissa.

TP 3: Maakunnallinen ilmastojohtaminen

Hankkeessa vahvistetaan ja jatkokehitetään IKPK2030-hankkeen toimintamalleja kuntien ilmastotyön tueksi. Kunnille tarjotaan neuvontaa, asiantuntijatukea ja vertaisoppimisen mahdollisuuksia kaikilla lähtötasoilla. Hanke tukee kuntia ilmastotyön kehittämisessä sekä kytkeään ilmastotyön talous- ja hallintoprosesseihin. Ilmastosuunnitelmat arvioidaan suhteessa Hinku-tavoitteisiin huomioiden päästövähennykset sekä taloudelliset, yhteisölliset ja elinkeinovaikutukset. Kunnille, joilla ei ole ilmastosuunnitelmaa, tarjotaan tukea suunnitteluun, toimeenpanoon ja rahoitusratkaisujen löytämiseen.

Kiertotaloutta edistetään toteuttamalla Pohjois-Karjalan kiertotalouden tiekartan keskeisiä toimenpiteitä ja vahvistamalla kuntien ja yritysten valmiuksia viedä niitä käytäntöön. Hankkeessa arvioidaan tiekartan

ajantasaisuus yhteistyössä sidosryhmien kanssa ja päivitetään sitä tarvittaessa siten, että se tukee paremmin kiertotalouteen perustuvan liiketoiminnan kehittämistä.

Osana tiekartan toimeenpanoa hankkeessa tunnistetaan yhteistyössä kuntien kanssa konkreettisia kiertotalouskohteita ja materiaalivirtoja, joihin liittyy liiketoimintapotentiaalia ja uudelleenkäyttömahdollisuuksia. Tunnistetuista kohteista kootaan seutukunnittainen kokonaiskuva, joka tukee kiertotalousratkaisujen kehittämistä ja pilotoimista yhdessä yritysten kanssa. Kiertotaloustoimijoiden välistä yhteistyötä vahvistetaan kehittämällä Pohjois-Karjalan Kierivä-verkoston toimintaa osana tiekartan toteutusta. Verkoston tapaamisissa (2–4 kertaa vuodessa) keskitytään konkreettisiin kiertotaloustoimenpiteisiin, hyvien käytäntöjen jakamiseen sekä kuntien, yritysten ja kehittämistoimijoiden välisen yhteistyön edistämiseen.

Kestävien hankintojen edistämiseksi hanke tukee kuntia hankintojen suunnittelussa, markkinavuoropuheluiden järjestämisessä ja hankintaohjeiden päivittämisessä niin, että ilmasto- ja kiertotalousnäkökulmat sisällytetään käytäntöön. Työtä tehdään yhteistyössä Pohjois-Karjalan hankintatoimen kanssa. Yrittäjille tarjotaan neuvontaa ja tietoa, jotta he voivat huomioida ilmasto- ja kiertotalousnäkökulman omassa toiminnassaan ja vastata tarjouskilpailujen vaatimuksiin. Osana hankkeen toteutusta kunnissa toteutetaan kestävien hankintojen kokeiluja esim. kokoustarjoiluissa ja viherrakentamisessa. Hanke tukee kuntia JETS-sopimukseen liittymisessä ja energiamääraisten tavoitteiden asettamisessa. Tämän jälkeen käynnistetään konkreettisia energiatehokkuustoimenpiteitä yhteistyössä kuntien ja yritysten kanssa. Osana toteutusta järjestetään yhteinen tilaisuus tai työpajakokonaisuus, jossa kunnat ja energiaratkaisuja tarjoavat yritykset kohtaavat, tunnistavat tarpeita ja suunnittelevat kokeiluja. Käytännön toimina edistetään esimerkiksi valaistukseen ja lämmönkulutukseen liittyviä yrityskokeiluja, joissa hyödynnetään kuntien energiamittaustietoa hallitusti.

Ilmastopolku otetaan käyttöön kaikissa Pohjois-Karjalan kunnissa (nykyisin 8), mikä parantaa päästövähennysten seurantaa ja vertailua kunta- ja maakuntatasolla ja vahvistaa Hinku-tavoitteiden toteutumista.

TP 4: Viestinnällä vaikuttavuutta

Hanke toteuttaa videosarjan, joka havainnollistaa konkreettisin esimerkein, mitä ennallistaminen tarkoittaa (esim. perinnebiotooppien kunnostus, kosteikot) ja tuo esiin, miten ennallistaminen ja taloudellinen toiminta, kuten matkailu tai maatalous, voivat toteutua rinnakkain samalla kohteella. Videot kuvataan hankkeen toteuttamien ennallistamiskokeilujen yhteydessä.

Ilmastopolun näkyvyyttä vahvistetaan julkaisemalla koko hankkeen ajan artikkeleita kuntien, yritysten ja yhteisöjen ilmastotoeista. Näin hyvät käytännöt leviävät, paikalliset onnistumiset tulevat esiin ja muut saavat ideoita omiin toimiinsa. Osallistumista lisätään järjestämällä tempauksia ja ennallistamiskokeiluja, joihin kutsutaan mm. asukkaita ja nuoria. Paikallisten näkemyksiä ja toiveita kerätään myös verkkokyselyin, joita hyödynnetään hankkeen toimenpiteiden ja tapahtumien suunnittelussa.

Maakunnallista ja kansallista näkyvyyttä vahvistavat vuosittain järjestettävä Itä-Suomen ilmastokonferenssi. Hanke on mukana järjestämässä Pohjois-Karjalan Ilmastofoorumia, joka tavoitteena on tuottaa maakuntaan uusia avauksia ja medianäkyvyyttä. Hankkeen tuloksista viestitään aktiivisesti maakuntaliiton kanavissa.

Lisätietoja hakemuksesta

Hankkeen tulokset

TP 1: Liiketoiminnan ja osaamisen kehittämisen tukeminen

Hankkeen tuloksena syntyy alueellinen ja ajantasainen tilannekuva maa- ja metsäpalvelu sekä maansiirtoyrittäjien osaamistarpeista, jotka liittyvät ennallistamisen ja ilmastomuutokseen sopeutumisen laajentamiseen osaksi liiketoimintaa. Tulosta mitataan hankkeen alussa ja lopussa laadittavan tilannekuvan perusteella.

Hankkeessa perustetaan maakunnallinen ennallistamisverkosto, jonka tehtävä on liiketoiminnan ja osaamisen kehittäminen ennallistamisen ja ilmastomuutoksen ympärillä. Verkoston fokus ei ole päällekkäinen muiden alueellisten tai ELY-keskuksen koordinoimien luontoverkostojen kanssa. Verkosto kokoontuu 2–4 kertaa vuodessa. Verkoston vaikuttavuutta voidaan todentaa esimerkiksi järjestettyjen tapaamisten määrällä, osallistujamäärällä (tavoite vähintään 20 toimijaa). Hyödynnetään IK2030-hankkeessa tuotettua selvitystä

entisistä turvetuotantoalueista ja tehdään tarkempi maanomistusselvitys 13 kohteelle. Yhdessä yritysten ja sidosryhmien kanssa tunnistetaan 1–3 toteuttamiskelpoista jälkikäytön muotoa kärkekohteille ja kartoitetaan niille rahoitusvaihtoehdot. Kenttävierailun ja ideoinnin seurauksena osallistujien taidot ja valmiudet ennallistamisen osalta ovat parantuneet.

Hankkeessa toteutetaan vähintään yksi ennallistamiskokeilu, esimerkiksi perinneympäristön ennallistaminen, rantaniittyjen niitto, vieraslajien poisto tai kosteikon ennallistaminen, ja testataan ennallistamisen käytäntöjä yhteistyössä yritysten, yhteisöjen ja nuorten kanssa. Kokeilujen avulla saadaan konkreettisia kokemuksia ja menetelmiä, joita voidaan levittää laajempaan käyttöön. Tuloksia mitataan esimerkiksi toteutettujen kokeilujen lukumäärällä (tavoite vähintään 1 kokeilu ja useita pienempiä), nuorten osallistujien määrällä (tavoite vähintään 50) ja kerätyllä palautteella heidän osaamisensa kehittymisestä.

Hankkeen seurauksena maakunnan toimijoilla on vahvemmat valmiudet suunnitella EU:n ennallistamisasetukseen toimeenpanoa ja luonnon tilan parantamista.

Tulokset linkittyvät tuotosindikaattoriin RCO05, minkä tavoitteellaan toteutuvan esimerkiksi ennallistamis- ja sopeutumiseen liittyviä palveluita tarjoavien uusien yritysten kautta. Lisäksi tulokset tukevat tuotosindikaattoreita RCR03, NR01, ja NR03, kun tarjotaan yrityksille mahdollisuus kehittää uusia palveluja, koulutusratkaisuja ja liiketoimintaa ennallistamisen ja ilmastomuutoksen ympärille. Toimenpiteen laadullinen todentaminen perustuu tilannekuvan valmistumiseen ja verkoston toimivuuteen, ja määrällisiä mittareita ovat mm. verkoston kokoontumiset ja osallistujamäärä, koulutusmallien määrä, toteutettujen kokeilujen lukumäärä ja nuorten osallistujien määrä.

TP 2: Ilmastomuutokseen sopeutuminen

Hankkeen ilmastomuutokseen sopeutumiseen liittyvän työpaketin tuloksena maakunnan kunnilla ja yrityksillä on paremmat valmiudet suunnitella ja kohdentaa ilmastomuutokseen sopeutumisen toimia osana ilmastotyötä. Kunnat tiedostavat ilmastomuutoksen sopeutumisen tärkeyden paremmin ja tunnistavat seutukunnittain merkittävimmät ilmastoriskit. Hankkeen tukemana kunnat ovat vieneet ilmastomuutokseen sopeutumisen toimia ilmastosuunnitelmiinsa ja lähteneet konkreettisesti toteuttamaan toimia jalkauttamalla Pohjois-Karjalan ilmastomuutokseen sopeutumisen tiekarttaa. Tuloksia voidaan mitata mm. ilmastomuutokseen sopeutumisen toimenpiteiden määrällä ilmastosuunnitelmissa.

Yrityksillä on toimenpiteen seurauksena paremmat valmiudet reagoida ja toimia muuttuvassa ympäristössä. 1–3 yritystä on osallistunut toimintaan ja kehittänyt osaamistaan ja liiketoimintaansa siten, että ne pystyvät paremmin vastaamaan kestäviin julkisiin hankintoihin liittyen ennallistamiseen ja sopeutumiseen. Sidosryhmien ja etenkin nuorten taidot ja osaaminen ilmastomuutokseen sopeutumiseen liittyen ovat parantuneet yhteistoiminnallisten menetelmien käytön ja järjestöyhteistyön seurauksena. Nuoret yrittäjät ovat parantaneet tietoaan ja osaamistaan ilmastomuutokseen sopeutumisen saralla. Osaamisen kehittymistä todennetaan hankkeen aikana toteutettavalla nuorten osaamista kartoittavilla kyselyillä.

TP 3: Maakunnallinen ilmastojohtaminen

Hankkeen tuloksena Pohjois-Karjalan kaikissa kunnissa on ajantasainen ilmastosuunnitelma sekä käytössä yhteinen ilmastojohtamisen malli, joka yhdistää ilmasto- ja ympäristötavoitteet talouden ja hallinnon rakenteisiin. Ilmastopolku-verkkosivusto otetaan käyttöön koko maakunnassa, mikä mahdollistaa päästövähennysten seurannan ja näkyvän viestinnän.

Hankinnat tunnistetaan kunnissa keskeiseksi keinoksi edistää ilmasto-, kiertotalous- ja ympäristötavoitteita. Näin hanke vahvistaa paitsi kuntien ilmastotyötä myös alueen kestävä liiketoiminnan kasvua. Yritysten ja kuntien vuoropuhelun lisäämisen ja yritysten osaamisen tukemisen seurauksena yrityksillä on paremmat valmiudet vastata sidosryhmien tarpeisiin ilmasto- ja kiertotalousnäkökohtien ja -vaatimusten osalta ja niiden kilpailukyky on vahvistunut. Kunnat laativat hankkeessa toteutetun mallin pohjalta laskennan, jossa mitataan, kuinka kestävät hankinnat ovat toteutuneet.

Lisäksi Pohjois-Karjalan Kierivän toiminta vahvistuu ja päivitetty kiertotalouden tiekartta jalkautuu käytäntöön kunnissa ja yrityksissä. Tämä voidaan todentaa laadullisesti verkoston kokouksissa syntyneillä kehitysideoilla ja sidosryhmien arviolla tiekartan hyödyllisyydestä ja ajantasaisuudesta. Määrällisesti tuloksia voidaan mitata Kierivän järjestämien tilaisuuksien ja osallistujien määrällä, tiekartan päivittämisellä ja sen toimenpiteiden toteutumisasteella sekä uusien verkoston jäsenten lukumäärällä. Hankkeen konkreettisina tuloksina kunnat liittyvät JETS-sopimukseen ja asettavat sopimuksen mukaiset energiansäästötavoitteet. Kunnissa otetaan käyttöön kevyempi ja yhdenmukaisempi energiankulutuksen seurannan ja raportoinnin toimintamalli. Lisäksi syntyy kuntien ja yritysten välinen yhteistyömalli sekä käytännönläheisiä energiatehokkuuspilotteja.

Tuloksia voidaan laadullisesti todentaa kuntien ja yritysten kokemuksilla, yhteistyön toimivuudella sekä pilotoinneista saatavilla palautteilla. Määrällisesti tuloksia voidaan mitata JETS-sopimukseen liittyneiden kuntien määrällä, asetetuilla energiamääräisillä tavoitteilla, käynnistettyjen pilottien lukumäärällä sekä energiankulutuksen vähenemisellä (MWh). Tulokset todentuvat määrällisesti Ilmastopolun kattavuudella, päivitettyjen ja uusien ilmastosuunnitelmien lukumäärällä, kestävien hankintojen määrällä sekä toteutettujen toimenpiteiden kokonaismäärällä. Laadullisesti tulokset ilmenevät ilmastajohtamisen mallin käyttöönotosta, kuntien välisen yhteistyön vahvistumisesta sekä siitä, miten hyvin ilmastotyö kytkeytyy talouteen, päätöksentekoon ja paikallisiin elinkeinoratkaisuihin.

TP 4: Viestinnällä vaikuttavuutta

Hankkeen viestintätyöpaketin tuloksena syntyy monikanavainen kokonaisuus, joka tekee ilmasto- ja ennallistamistyön näkyväksi ja lisää ymmärrystä ja hyväksyttävyyttä. Käytännön esimerkkejä avaava videosarja konkretisoi ennallistamisen eri muotoja. Sen vaikuttavuutta voidaan mitata katselumäärillä ja jakelun tavoittavuudella. Ilmastopolku-sivuston tunnettuus kasvaa säännöllisten artikkelien myötä, mikä näkyy kävijämäärien ja julkaisujen lisääntymisenä sekä hyvien käytäntöjen leviämisenä. Yhtenä mittarina on niiden yritysten määrä, joiden toimet kuvataan Ilmastopolussa; kaikki hankkeen kautta toimintaansa kehittävät yritykset esitellään sivustolla.

Kunnille, yrityksille ja yhteisöille tarjottavat viestintämateriaalit helpottavat ilmasto- ja kestävyystoimien esille tuomista, ja niiden käyttöastetta voidaan seurata sekä määrällisesti että palautteen kautta. Osallistumista vahvistavien tempausten ja verkkokyselyjen tuloksia voidaan todentaa osallistujamäärillä ja laadullisella palautteella.

Maakunnallista profiilia vahvistavat vuosittain järjestettävä Itä-Suomen ilmastokonferenssi ja uusi Pohjois-Karjalan Ilmastofoorumi, joiden tuloksina ilmastotyöhön syntyy uusia avauksia ja medianäkyvyyttä. Vaikutavuus todennetaan laadullisesti sidosryhmien ja käyttäjien palautteella sekä hyvien käytäntöjen leviämällä ja määrällisesti videoiden katselumäärillä, Ilmastopolun kävijämäärillä sekä tempauksiin ja ilmastotapahtumien osallistuvien lukumäärällä.

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Pohjois-Karjala

Kunnat

Heinävesi, Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kitee, Kontiolahti, Lieksa, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä, Tohmajärvi

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Tosiasiallisesti aiheutuneet palkkakustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	221 354	221 354	
Flat rate 40 % kehittäminen	88 542	88 542	
2 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	
Nettokustannusarvio yhteensä	309 896	309 896	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	247 916	247 916	80,00
2 Omarahoitus: Kuntarahoitus	61 980	61 980	20,00
3 Kuntarahoitus	0	0	0
4 Muu julkinen rahoitus	0	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	309 896	309 896	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Ilmastovisio - Uutta kasvua ilmastotyöllä Pohjois-Karjalaan - hanke pohjautuu Pohjois-Karjalan alueelliseen oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmaan. Suunnitelma edellyttää turpeen energiakäytöstä luopumisen seurauksena uusia ratkaisuja elinkeinojen monipuolistamiseen, vihreän siirtymän vauhdittamiseen sekä osaamisen vahvistamiseen. Hanke pyrkii vastaamaan edellytyksiin edistämällä osaltaan ennallistamiseen ja ilmastomuutoksen sopeutumiseen liittyvää liiketoimintaa, vahvistamalla nuorten osaamista sekä suunnittelemalla turvetuotantoalueiden jälkikäyttöä.

Hankkeessa tuotetaan ja kootaan tietoa yrittäjien osaamis- ja kehittämistarpeista ennallistamiseen ja ilmastomuutoksen sopeutumiseen liittyen. Hankkeessa laadittava kartoitus maa- ja metsäpalveluyrittäjien osaamistarpeista sekä hankkeessa koottava ajantasainen tieto siitä, millaista osaamista yrittäjät tarvitsevat laajentaakseen toimintaansa ennallistamiseen, voivat tukea toimialan elinkeinotoiminnan kestävyyttä. Hankkeessa yrityksille tarjottavat kohdennetut tietopaketit ja tilannekuvat toimintaympäristön muutoksista, voivat osaltaan lisätä yrittäjien valmiuksia tunnistaa uusia ennallistamiseen ja sopeutumiseen liittyviä palvelu- ja liiketoimintamahdollisuuksia.

Hanke kokoaa yhteistyössä kuntien kanssa näkymän siitä, millaisia käytännön toimia kunnissa on tunnistettu ja millaisiin tarpeisiin paikallisilla yrityksillä voisi olla mahdollisuus vastata. Tavoitteena on lisätä yritysten tietoisuutta tulevista tarpeista ja tukea niiden valmiuksia kehittää palvelujaan. Hankkeessa perustettava maakunnallinen verkosto kokoaa alueen yrityksiä ja TKI-toimijoita kehittämään ennallistamisen ratkaisuja sekä pohtimaan kansallisen ennallistamissuunnitelman tuomia liiketoimintamahdollisuuksia. Onnistuessaan verkoston toiminta voi lisätä alan yritysten valmiuksia kehittää palvelujaan vastaamaan kuntien ilmasto- ja sopeutumistoimia.

Hanke on valmisteltu yhteistyössä maakunnan keskeisten toimijoiden kanssa ja tuen hakijoilla onkin osoittaa hakemuksen liitteenä useampia yhteistyösitoumuksia TKI-organisaatioiden sekä yritysten kanssa, joten hankkeen yhteistyöverkoston rakentamiselle on luotu jo luonteva pohja. Verkoston avulla varmistetaan osaltaan hankkeen konkreettisten toimenpiteiden, kuten kokeilujen toteutuminen, ja tulosten vaikuttava jalkauttaminen. Verkostotoiminnassa maakuntaliiton tehtävänä on toimia koordinaattorina, joka kokoaa eri toimijat yhteen ja vastaa verkoston kokoontumisista ja toiminnan kehittymisestä.

Hanke sai erityistavoitekohtaisten valintaperusteiden pisteytyksestä 19/34 pistettä.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman toimintalinjan 7 Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi, erityistavoitteen 7.1. "Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä" toteutumista tukemalla elinkeinojen sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Hanke toteuttaa POKAT Pohjois-Karjalan maakuntaohjelman 2025 tavoitetta "Ilmastokestävyys ja luonnon lumo" tukemalla ilmastokestävyyttä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista edistämällä kestävien hankintojen tekemistä ja hiilineutraalius tavoitteeseen pyrkimistä kuntien ja yritysten toiminnassa.

Hanke toteuttaa Pohjois-Karjalan siirtymäsuunnitelmaa kartoittamalla uuden yritystoiminnan ja työpaikkojen mahdollisuuksia turvetuotannon väistyessä sekä kehittämällä ratkaisuja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja ennallistamisen parissa.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä